

Társadalmi igazságtevők

Még a legjobb kollektívákban is előfordulhat, hogy bizonyos kérdésekben olyan véleménykülönbség alakul ki egyes vezetők és dolgozók között, aminek eldöntésére a vállalati munkaügyi döntőbizottsága hivatott, az illetékes.

E testületek elé kerülő ügyek nemcsak azt mutatják, hogy melyek a leggyakoribb ütközési pontok az átmeneti konfliktusok megteremtésében, hanem azt is, hogy mennyire érvényesül a törvényesség, miként tudják megőrizni tárgyilagosságukat a testület tagjai, egy-egy ügy kapcsán mennyire alaposak és körültekintőek, van-e bátorságuk, és milyen felelősséggel dolgoznak? Mutatja továbbá azt is, hogy a vitás ügyet kezdeményezők — munkások és vezetők egyaránt — mennyire tisztelik a fennálló törvényt. Képesek-e reálisan megítélni saját, illetve mások cselekedeteit, mindkét részlől mennyire veszik tudomásul a tulajdonosi jogokkal járó kötelezettségeket.

A nemrég lezajlott vállalati munkaügyi döntőbizottsági elnökök megyei tanácskozásán a témát vitatva erőteljesen hangsúlyozták, hogy a területi munkaügyi döntőbizottságok megszűnésével megnőtt a vállalati munkaügyi döntőbizottságok önállósága és felelőssége. Ez jótékony hatást gyakorolt munkájukra. Megállapították azt is, hogy az e testületekben tevékenykedők személyi összetétele általában megfelel a törvényes követelményeknek. Olyan köztisztviseltek állnak megfelelő szakismerettel rendelkező, fegyvertel életű dolgozók tevékenykednek benne, akik ugyanakkor jól ismerik a vállalat kö-

rülményeit, a vitákat kiváltó okokat, stb.

Képesek voltak a megnövekedett feladatok jobb elvégzésére, mert a SZOT, a Munkaügyi Minisztérium és a Magyar Jogás Szövetség közreműködésével az évenként megtartott továbbképző tanfolyamokon olyan alapos tájékoztatást, megfelelő útbaigazítást kaptak, amelyet jól hasznosítottak. A munkaügyi bíróság működésének megkezdése után pedig folyamatosan megismerték a Legfelsőbb Bíróság munkaügyi kollégiumának ítélkezési gyakorlatát. Megkönnyítette munkájukat, hogy csaknem minden vállalatnál biztosították mindazokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik a felelősségteljes döntést.

Milyen új körülmények között oldották meg feladataikat az elmúlt másfél évben az előbb említett testületek?

Először: a korábbi gyakorlattal szemben a munkaügyi bíróság csak a döntések törvényes megalapozottságát vizsgálta, nem gyakorolt felügyeleti jogkört. Másodszor: a rendelet módosítása következtében megszűnt a korábbi 15 nap alatti fellebbezés lehetősége. Jelenleg a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül keresetlevelet lehet benyújtani a munkaügyi döntőbizottsághoz, illetve a munkaügyi bírósághoz. Harmadszor: a tárgyalásra behívott tagok kötelesek a kijelölésnek eleget tenni. Negyedszer: az összeférhetlenséget kiterjesztették a jegyzőkönyvvezetőkre is. Ötödször: a munkaügyi döntőbizottság felett a megyei főügyészség, illetve a városi járási ügyészség gyakorol törvényességi felügyeletet.

A megyében szüzhathat vállalati munkaügyi döntőbizottság működik. 1973-ban

1250, 1974 első felében pedig 515 panasz érkezett hozzájuk. Ez 10 százalékkal kevesebb mint 1970-ben. 1973-ban 212, 1974-ben pedig 240-en fellebbezték meg a határozatokat. Ezeket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy többségük érdemben, megalapozottan formálódott ki, megfelel a törvényesség követelményeinek. Ezt erősíti meg az ügyészi óvasok igen kis száma. Az utóbbi másfél évben pedig egyre ritkább az olyan határozat, amely csak a vállalat érdekét tartja szem előtt, hiányzik belőle a meggyőződés. Kialakulásában része van a bírósági ítélkezéseknek is, amelyek kedvező irányba terelték az érdemi munkát, ugyanakkor az eljárási szabályok betartására ösztönözött.

A megnövekedett követelményeknek sajnos, nem minden biztosítást tudott meg eleget tenni. Leggyakoribb mulasztás, hogy nem az előírt három napon belül nyújtják be a keresetlevelel együtt az összes iratokat. Kevés kivételtől eltekintve nem terjesztik be a bizonyítékokat. Nem vizsgálják, hogy a jogorvoslati kérelem kelendő példányszámban készült el. Ez utóbbiak miatt elhúzódik az ügy érdemi intézése.

Sajnos, a vállalatokat képviselő jogtanácsosok tevékenysége sem felel meg a követelményeknek. Legtöbbször a vállalat vélt érdekei mellett szállnak síkra, s ez nagymerékben hátráltatja a vitás ügyek gyors befeszését, ugyanakkor súlyosan sértik a dolgozók jogos érdekeit.

Társadalmilag, politikailag, a közvélemény hangulatának formálása szempontjából, a tulajdonosi érzés tiszteletben tartása céljából sokkal jobb, ha a vállalatok vezetői nem presztizsből, hanem a törvényesség betartása alapján hozzák meg határozataikat, s nem arra biztatják a jogászokat, hogy „neked a vállalat érdekeit kell mindenáron képviselned”, hanem figyelembe veszik a munkások tulajdonosi szerepét is.

Mivel eddig nem volt olyan szerv, amely összefogja, koordinálja a munkaügyi döntőbizottságok tevékenységét, ezért az SZMT és a megyei tanács végrehajtó bizottságának közös határozata alapján megalakult a megyei munkaügyi bizottság. Ez a testület azonban csak segít, nem mondja meg, hogy adott esetben hogyan kell határozni, dönteni. Ez továbbra is a munkaügyi döntőbizottságok feladata. Döntsenek a törvényeknek, jogszabályoknak megfelelően, lelkiismeretükre hallgatva még akkor is, ha esetenként értetlenséggel, rossztudatú megjegyzésekkel találkozhatnak.

Nem mindig hálás feladat amit cselekszenek, de igen hasznos a jó munkahelyi közérzet kialakítása, az üzemi demokrácia erősítése szempontjából. V. K.

Állást foglalok, érvelek, agitálok

Felnőttek a pártiskola padjai között

Régi Ernő szegverő

Sokan vannak a folyosón, ennek ellenére csendes Salgótarjánban a megyei pártbizottság oktatási igazgatósága. Az esemény és a tét is nagy. A munkásmozgalom története című anyagból vizsgáznak az öthónapos bentlakásos pártiskolások.

A megye legkülső részéből összesen nyolcvankét hallgató gyűlt össze erre a tanfolyamra, az öthónapos pártiskolára. Erdesen alakult a hallgatók összetétele. Szerencsés, hogy 63 százalék fizikai munkás, a mezőgazdaságból, iparból egyaránt. Van a hallgatók között alkalmazott, termelőszövetkezeti adminisztrátor és kevés értelmiség. Az összetételről még annyit: 36 százaléka nő, 42 százaléka a hallgatóknak 30 éven aluli, hetven százaléka pártmegbízattal dolgozik a munkahelyén, s 16 százalékuknak tömegszervezeti funkciója van. Jellemző, hogy gyorsan kialakult közöttük az együttműködés, jó kollektíva szerveződött. Feltűnő az egymásról való gondoskodás, ami elsősorban a tanulás segítésében, az anyag elsajátításában nyilvánul meg — foglalja össze Bacskó Piroska tanár, az öthónapos tanfolyam vezetője.

Sétálunk a folyosón. Régi Ernő, aki a salgótarjáni Kórházati Üzemekben mint szegverő dolgozik, s most öt hónapra beöltöztött a pártiskolára, még a vizsga előtt van.

Miért vállaltam az öt hónapot? 1971-ben lettem párttag és munkásor. Egyébként 37 éves vagyok. Amikor szocialista brigádvezető, majd később alapszervezeti titkár lettem, éreztem, hogy tölem többet várnak a munkatársak, az alapszervezet tagjai. Ezért kértem, hogy adják meg a lehetőséget a továbbtanulásnak, a politikai továbbkép-

zésnek. Bevallom, eddig is sokat tanultam. Jók, magas szintűek az előadások, s politikailag már bővült a látókör. Biztos vagyok benne, hogy a tanulatokat az alapszervezet életében is hasznosítani tudom.

Fiatal lány még Teréki Margit, a pásztói MEZŐGÉP meoša. Jobbágyiból jár munkahelyére, gimnáziumi érettségivel rendelkezik. Harmadik éve, hogy tagja a párt-

Magyarország felszabadulása, a népi demokratikus forradalom eredménye 1944—1948-ig volt a mostani vizsgálótestület. Úgy érzem, jól sikerült. Ezt a témakört, már mint a munkásmozgalom történetét öt hétig tanultuk. Volt benne ismerős rész —

Teréki Margit meoša

elsősorban a történelem, s ismeretlen a politika. Most viszont mind a kettőt megismertem. Mit tanultam eddig? Sokat. A munkásmozgalom története például teljesen világos előttem. Persze, a nehezebb rész még most következik. A politikai gazdaságtan, a filozófia, meg a többi tárgy nehezebb lesz. Van egy bajom. Úgy érzem, kicsit bátoratlan vagyok, főképpen a kifejezések alkalmazásában. Biztos vagyok abban, hogy ez az iskola ebben is segít majd.

A homlokát törli a verejtéktől a szarvasgedei 26 éves állatgondozó, Putyera Károly. Szőke haján is kis vízceszpepek csillognak. Ebben a percben kelt fel a vizsgabizottság asztala elől.

A moszkvai tanácskozáskról szól a vizsgatétel. Jól ment, s ennek örülök, biztatónak tartom a többi tananyag elsajátítása szempontjából is. Tudja, eddig mint állatgondozó mindig a sza-

badban voltam. Most egy kicsit szokatlan még a szoba-levegője. De az ember sokat kibír, hiszen nagyobb tudással szeretném a pártmunkát végezni. Kevesen vagyunk fiatalok az alapszervezetben. Sőt, én vagyok a legfiatalabb. Az öt hónapot sokat kell pótolnom. De utána hasznosítom a tanulatokat. Állást foglalok, érvelek, agitálok a párt politikája mellett. Ehhez sok munióciószedek itt fel...

A munkásmozgalom története után most már a politikai gazdaságtan következik. A hallgatók megismerkednek a politikai gazdaságtan alapfogalmaival, a szocialista tervgazdálkodás lényegével, a gazdaságirányítási rendszer alapfajtáival. A filozófiában a társadalmi anyagi, politikai, szellemi életével ismerkednek a többi között, de anyag lesz az erkölcs fogalma, osztályjellege és történelmi változása, vagy más téma. A vezetési ismereteket meg a többi között szó lesz a párt szerepéről a szocialista társadalmi irányításában, a vezetői készség, a vezető feladata a kézremunkában, a pártépítésnél pedig a többi között a párttagok eszmei-politikai nevelését ismerhetik meg a hallgatók. Véleményem, hogy valóban jó munióciót érnek majd vissza a hallgatók a munkahelyeikre, ahol gyümölcsözteshetik az itt tanultakat — mondotta a beszélgetés során Bacskó Piroska tanfolyamvezető.

Késő délutánra már valamennyi hallgató túl volt az első vizsgán. Mától újabb fo-

Putyera Károly állatgondozó

galmakkal ismerkednek, hogy egyre gyarapítsák politikai tudásukat, a maguk, s a társadalom hasznára.

Somogyvári László

Futódaruk az ország minden részébe

A Ganz MÁVAG mátraváki gyáregységének gyártmánylistáján, a hid-program mellett, jelentős helyet kapott a csarnoki futódaru gyártása. A nagyüzemek rekonstrukciói, az új ipartelepítések, az eddig rendkívül gazdaságtalanul végzett anyagmozgatás gépesítése nagymértékben megnövezték a daruk iránti igényt. Mi sem jellemzőbb az eddig dinamikus folyamaton, mint az, hogy augusztusig már 38-at adtak át a megrendelőknek s előreláthatólag az év végére az átadott daruk száma eléri az ötvenet.

A daruüzem fiatal szocialista brigádjai, amelyek jelentős felajánlásokat tettek a kongresszusi, felszabadulási munkaverseny sikeres teljesítéséhez, egyéb termelési feladataik végzése mellett nagy mértékben segítik a népgazdaság kiemelt beruházásainak határidőre történő átadását.

Az olefin-program mielőbbi megvalósítása érdekében soronkívül, az eredeti tervtől majdnem fél évvel előbb gyártották le a lenyvárosi munkálatokhoz szükséges darukat. Nagy feladatot jelentett az épülő hágyarak mielőbbi üzembe állítása: 24 darut és az üzemeltetésükhöz szükséges, közel 6 kilométer hosszúságú darupályát szállítottak le a kecskeméti és a veszprémi lakáskombinátnak. A közelmúltban a kormány gazdasági bizottsága által kiemelt nagy beruházás, az özdi rúdheringer és dróthúzó-mű szerelési és folyamatos üzembe helyezési munkáinak biztosítására kötötték szocialista szerződést.

Szinte az ország minden területén, jelentősebb ipartelepeken, új beruházásokon ismerik már a mátraváki darukat. A Nógrád megyei üzemek — FÜTÖBER, az Országos Bányagépgyártó Vállalat, a síkúveggyár — ilyen jellegű igényének kielégítése mellett, szállították már berendezéseket Orosházára, Győrbe, Debrecenbe, Szentendrénre, Dunajvárosba, Mosonmagyaróvárra, a budapesti

üzemek közül az IKARUS-ba, a Láng Gépgyárba, az Országos Gumipari Vállalatnak. Jelenleg különleges, nagy műszaki és technikai felkészültséget igénylő munkát dolgoznak a daruüzem szocialista brigádjai: két, 50 tonna teherbírású óriásdarut gyártanak a Dunai Vasmű megrendelésére. Soha ekkora berendezést nem állítottak még össze; a 28 méter fesztávolságú daru acélszerkezete akkora mint egy kisebb hid. Munkaszervezéssel, a gyártási folyamatok sorrendjének tartásával sikerült biztosítani a határidőket, és még ebben az évben felszerelik és segíthetik a Dunai Vasmű egész országot érintő termelését. Az óriásdaruk szerelésével egyidejűleg ugyancsak különleges, egyedi munka végzését is elkezdtek: speciális, önjáró, 30 tonna teherbírású pályakocsit gyártanak az IKARUS-gyárnak.

A NEZSAI termelőszövetkezet iródlát összefüző folyosóján nem venni észre az időjárásban beállt változást. Nemcsak a kellemes klíma miatt. A sűrűs-forgás olyan, mintha a nyár derekán tartanának. Holma Miklóst, az elnököt abban a ritka felőrlásban találok, amikor íróasztal mögött végzi dolgát. Arcán a kevesebb gond nyoma látszik, s azt jelenti, hogy jól állnak a közös gazdaság ügyei.

Az utolsó negyedév elején már megközelítőleg tiszta kép áll előttünk: hogyan gazdálkodtunk az idén? — mondja.

Hogyan? — A növénytermesztésben néhány kiemelkedő eredmény született. Különösen a kalászosok hozamai haladtak meg a sokéves átlagot. Búzából 39 mázsát hektáronként még sohasem arattak a nézsaiak. Az árbevételi tervünket több mint két és félmillió forinttal teljesítettük túl. — A munkákat időben elvégzelték az időjárás is kedvez-

zett, jó fajtákat vetettek, egyszóval minden összejött. A kapásoknál azonban már nem ilyen rózsás a kép. A 80 hektár cukorrépa és a 30 hektár kukorica a kedvezőtlen időjárás miatt lassan fejlődik. Előreláthatólag egymillió forint körül lesz az árbevételük.

A termőföldi aprómagok, a vöröshere és lucernagazda termése viszont 400 ezer forinttal többet hozott.

A természeti tényezőknél kiszolgáltatott mezőgazdasági termelés már ilyen. Az egyik oldalon kevesebb, a másikon több, s végül a mérleg az utóbbi felé billen. Ahhoz azonban az állattenyésztésben is teljesíteni kell a tervtárgyaló közgyűlésen elfogadott célkitűzéseket.

Az elmúlt két évben legnagyobb feladatunkat a szakosított szarvasmarha-

Nézsai jelek

telep feltöltése jelentette. Ebben az évben már az istállók kihasználtsága 100 százalék felett van. Növekedett az állomány. Nemcsak számokban léptünk előre, a minőség javítására is sokat fordítottunk — magyarázza Holma Miklós.

A SZARVASMARHA-PROGRAM végrehajtása nagyüzemi módszerrel megy végbe. A tejtermelés az elsődleges. Ezt azonban jól egészíti ki a marhahizlalás. Az idén például 150 hízóra kötötték szerződést. Igaz majdnem a fele még az istállóban áll. Nem sokáig! Az árbevételi terv 2,8 millió forint. A jelek szerint negyedmillióval túlteljesítik.

A baromfiágazatban is hasonló a helyzet. Több mint ötmillió forint bevételt tervezünk. Ha nem jön közbe semmi, akkor 200 ezer forinttal túlteljesítjük.

A nézsai termelőszövetkezet területei jó lehetőséget biztosítanak a juhászatnak is. Bár 80 ezer forinttal elmaradnak a tervtől, a jövőt azonban megalapozták. Az idejű bárányzaporulatot kevés kivétellel tenyészanyagnak hagyták meg. Az állomány nagysága a közeljövőben meghaladja az ezret, azaz eléri az optimálisát.

Nem lenne teljes a felsorolás a segédüzemág nélkül. A könyvkötészet, melyet patinás nevű kiadók foglalkoztatnak, nemcsak rendszeres munkalehetőséget biztosít a lányoknak-asszonyoknak, hanem a nyereséget is jelentősen növeli. A 6 milliós termelési értékben minimálisan is egymillió forint a gazdaság hasznára.

Az elmúlt évhez képest sokat léptünk előre. Főként a

szervezettség javult. Jövőre az önálló elszámolási ágazati rendszert vezetjük be. A feltételeit már az idén megteremtettük.

Nézsán az üzemszervezésen kívül egyéb feltételeken is javítottak. Elsősorban a gépbeszámolóval növelték. Kétmilliót költöttek gépek vásárlására. A legékebbi üzemi egységben utat építettek, 30 hektáron legelőt, 26 hektáron pedig málnát telepítettek. Mindez már a jövő éveket szolgálja.

SZORGALMAS munkát végeztek a termelőszövetkezet tagjai. Jövedelmük ezzel arányosan 3-4 százalékkal emelkedik. Attól még messze vagyunk, hogy pontos mérleg alapján beszéljünk terveinkről. Egy biztos: éreményes év elé nézünk, s a várható nyereségből tovább növelhetjük a fejlesztési célokra szánt összeget — mondja Holma Miklós az idei év gazdálkodásának prognózisát. Sz. Gy.